

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Balassa Ügyvédi Iroda által képviselt felperes neve (**felperes címe**) felperesnek - az Országos Igazságszolgáltatási Tanács Hivatala által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránt indult perében a Pest Megyei Bíróság 2009. október 19. napján kelt 21.P.23.396/2007/26. szám alatti közbenső- és részítése ellen a felperes részéről 31. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés, valamint az alperes részéről Pf. 3. sorszám alatt előterjesztett csatlakozó fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság közbenső- és részítéletét részben megváltoztatja, és a felperes keresetét teljesen elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 900.000 (kilencszázezer) forint feljegyzett kereseti, 900.000 (kilencszázezer) forint feljegyzett fellebbezési, és 12.000 (tizenkétezer) forint le nem rótt csatlakozó fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes a végleges keresetében 10.000.000 forint nem vagyoni és 145.967.886 forint vagyoni kártérítés valamint ezután 2005. február 3. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes késedelmi kamat, továbbá a perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest a Ptk. 349. § (1), (3) bekezdése, a 355. § (1), (2), (4) bekezdése és a 360. § alapján.

Előadta, hogy a **S. Kft.** hitelező a követelése (720.806 forint tőke és kamatai) érvényesítése végett felszámolási eljárás lefolytatása iránti kérelmet nyújtott be az alpereshez a **V. Kft.** adós ellen. Az alperes a felszámolási eljárás lefolytatása iránti ügyben megvizsgálta az iratokat és mivel az alperes neve, mint Cégbíróság 1999.

óta nem jegyezte be a cégjegyzékbe az új tulajdonosokat és új ügyvezetőket, ezért nem csak az adós cégjegyzékbe bejegyzett székhelyére, hanem **B. L.** ügyvezető lakcímére is megküldte a hitelező kérelmét nyilatkozattétel céljából. A felszámolási eljárásban **B. L.** 2004. november 24-én bejelentette, hogy az ügyvezetői tevékenységről már 1999-ben lemondott, a társaság napi üzleti ügyeinek intézésében nem vesz részt, a hitelező igényére semmilyen nyilatkozatot tenni nem tud, a cégnyilvántartás szerint azért még mindig ő az ügyvezető, mert a cégbíróság az időközben benyújtott változásbejegyzési kérelmeknek nem tett eleget. A **V. Kft.** ügyvezetője, **A. J.** is válaszolt az alperes felhívására és a hitelező felszámolási kérelmének elutasítását kérte, mert a **V. Kft.**-nek vele szemben semmilyen tartozása nem volt. Az alperes a 2005. február 3-án kelt 2.Fpk.07-04-000272/12. végzésével ennek ellenére mégis elrendelte a **V. Kft.** felszámolását és ezt a végzést kizárólag **B. L.** címére küldte meg. A tértivevény igazolása szerint a kézbesített végzést 2004. december 27-én **R. A.** vette át, aki sohasem volt a társaság ügyvezetője. A felszámolást elrendelő végzéssel szembeni fellebbezésre nyitva álló 15 napos határidő úgy telt el, hogy az alperes a 12. sorszámú végzést sem a cég cégjegyzékbe bejegyzett székhelyére, sem a cég bejegyzés alatt álló ügyvezetői címére nem küldte meg. Mivel a végzéssel szemben fellebbezés nem érkezett, így az 2005. április 1-jén jogerőssé és végrehajthatóvá vált. A felszámolás elrendeléséről, az elrendelő végzés jogerőre emelkedéséről a **V. Kft.** akkori ügyvezetői és tulajdonosai csak 2005. május 3-án szereztek tudomást. A tulajdonosok a társaság egyik önálló képviseleti joggal rendelkező ügyvezetőjét megbízták, járjon el az alperesnél annak érdekében, hogy a törvénysértőnek és jogszerűtlennek tekintett felszámolási eljárást állítsa le, ne tegye közzé a Cégböklönyben. A társaság ügyvezetője 2005. május 3-án a felszámolást elrendelő végzéssel szemben perújítási kérelmet nyújtott be, melyben a végrehajtás felfüggesztését is kérte. Az alperes a beadványt igazolási kérelemnek tekintette és a 20. sorszámú végzéssel a végrehajtás felfüggesztése iránti kérelemmel együtt elutasította, mert azon az állásponton volt, hogy a kézbesítés a jogszabálynak megfelelően történt az adós ügyvezetője részére. A Fővárosi Ítéltábla a 2006. január 27-én kelt 15.Fpkf.43.590/2005/7. számú végzésével megállapította, hogy az alperes 20. sorszámú végzése törvénysértő, ezért azt, valamint a felszámolást elrendelő 12. sorszámú végzést is hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasította. A megismételt eljárásban az alperes a 42. sorszámú végzéssel a felszámolási eljárást oka foggyottként megszüntette, mivel a hitelező a 2006. május 3-án kelt nyilatkozatában megerősítette a perújítási kérelemhez mellékelte 2005. május 2-án kelt nyilatkozatában foglaltakat, miszerint az adóssal szemben ki nem egyenlített követelése nincs, az eljárás megszüntetését kéri. Ezt követően a Cégböklönyben is közzétételre került a felszámolási eljárás megszűnése.

A cég tulajdonosai tudomást szerezve a felszámolás elrendeléséről, azzal fordultak a kirendelt felszámolóhoz, hogy ne tegyen olyan lépéseket, melyek ellehetetlenítik a társaság működését és visszafordíthatatlan következményekkel járhatnak. A felszámoló azonban ezt nem vette figyelembe, egy ideig működtette a társaságot, majd leállította a gazdálkodást. A felszámolási eljárás megszüntetése után nem adta ki a cég iratait és nem számolt el az ügyvezetővel.

A felperes álláspontja szerint mind a cégbíróság, mind a felszámolási eljárás lefolytatása iránti ügyben eljáró bíróság jogellenes magatartást tanúsított, mellyel közvetlenül neki és a társaságnak, valamint a tagoknak (A. Kft. és I. szlovák cég) kárt okozott.

A cégbíróság nem volt naprakész, évekig nem vezette át a módosítási kérelmeket, a változásbejegyzés iránti eljárásokat felfüggesztette, a felszámolási eljárás megszüntetése után ugyanakkor a módosításokat minden indokolás nélkül bejegyezte.

Az alperes a felszámolási eljárás lefolytatása iránti ügyben alaptalanul és jogszabálysértő módon rendelte el a felszámolást. Nem volt felszámolási ok és az eljárási szabályok megsértésével kézbesítette az értesítéseket valamint a felszámolást elrendelő végzést. A felszámolóval kapcsolatos feladatit is elmulasztotta, mert sem a felszámolás során, sem a felszámolás befejezésekor nem számoltatta el, nem kötelezte közbenső mérleg, zárómérleg előterjesztésére. Az 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 56. és 57. §-aiban foglaltak ellenére nem rendelkezett a 60. § alkalmazásával a költségek viseléséről. Nem vizsgálta a felszámoló kénye-kedve szerint lefolytatott felszámolási eljárás és gazdálkodás mikéntjét.

A felperes kiemelte: egyértelműen megállapította a Fővárosi Ítéltábla, hogy jogellenes és jogszerűtlen volt a felszámolás elrendelése, az elsőfokú bíróság a döntését - indokolása szerint - a 7. és 10. sorszámú felhívás nem teljesítésére alapította, mivel azonban a felhívások nem voltak szabályszerűen kézbesítve, nem vonhatták maguk után a csődtörvény 24. § (3) bekezdésében és 27. § (2) bekezdés a) pontjában írt jogkövetkezményeket.

Nem vagyoni kártérítésre arra hivatkozással tartott igényt, hogy a társadalmi megítélését és a gazdasági életben betöltött szerepét a felszámolás és annak következményei hátrányosan érintették. Egyik vezetője volt a szövetségnek, ahonnan a felszámolás miatt kénytelen volt távozni. Mint ügyvédnek - akiről köztudott volt, hogy vállalkozása is van - negatív módon befolyásolta a megítélését, hogy olyan vállalkozás tulajdonosa, amely felszámolás alá került.

A részben engedményesként (a V. Kft.-vel, az A. Kft.-vel és az I. céggel kötött engedményezési szerződések alapján) érvényesített vagyoni kárigénye a következőkből tevődött össze:

30.834.969 forint megfizetését azért kérte mert a jogellenes alperesi magatartás következtében megghiúsult a V. Kft.-nek nyújtott tagi kölcsönök visszafizetése. Állította, hogy maga 16.358.356 forint, az A. Kft. pedig 14.476.613 forint tagi kölcsönt nyújtott, melynek visszafizetésére készen állt volna az I. A szlovák cég 2005. január 15-én 90 %-os részesedést vásárolt tőle és az A. Kft.-től. A bíróság a felszámolási eljárás során elrendelte a tagi kölcsönök vonatkozásában benyújtott hitelezői igények nyilvántartásba vételét. A felszámolási eljárás megszüntetését követően pedig a társaság ügyvezetője elismerte, hogy a tagi kölcsöntartozás jelenleg is fennáll. A felperes álláspontja szerint mivel éppen az alperes döntött úgy, hogy a hitelezői igényeiket a felszámoló köteles nyilvántartásba venni, ezért a tagi kölcsön bizonyítása nem szükséges. Indítványozta az alperes által elismertnek

tekintendő követelés vonatkozásban részítélet hozatalát és a Pp. 231. § d) pontja alapján az előzetes végrehajthatóság kimondását.

2.272.182 forint megtéríteni kért kár a felszámoló tevékenysége miatt keletkezett, mert nem adta ki a cég iratait, és kiegyenlítette K. L. munkavállaló vitatott követelését. A felszámoló a cég iratainak elhelyezésére vállalkozási szerződést kötött az I. Sz. Bt-vel és a megállapodás szerint 1.589.000 forintot fizet ki a Bt-nek. A felszámoló ellen az iratok kiadása iránt indított per a Pesti Központi Kerületi Bíróság előtt 36.G.300.694/2009. számon jelenleg is folyamatban van. A K. L.-lel kötött egyezség alapján 683.182 forint került kifizetésre.

5.524.407 forint kár a társaság felszámoló tevékenysége miatt keletkezett fizetési kötelezettségei folytán következett be. A társasággal szemben a hitelezők 2.316.825 forint követelést peresítettek és 3.207.582 forint további követelést is érvényesíteni kívánnak. Valamennyi követelés a jogszerűtlen felszámolás következménye.

1.209.871 forint kár azzal kapcsolatban következett be, hogy mint ügyvéd és mint a társaságért és az A. Kft-ért - melynek 50 %-ban tulajdonosa - felelősséget érző személy, kénytelen volt eljárni a jogellenes felszámolási eljárás következtében indult ügyekben. 2006. május 10-én tagi kölcsön keretszerződést kötött a társasággal arról, hogy a Kft. bizonytalan, ismeretlen vagyoni helyzetére tekintettel 3.000.000 forint erejéig tagi kölcsönt nyújt a hitelezői követelések miatti bírósági, hatósági és más eljárásban felmerült díjak, illetékek, egyéb költségek megfizetéséhez. A keretszerződés alapján eddig 1.209.871 forintot fizetett vagy viselt.

47.000.000 forint kár az A. Kft-t érte. E társaság a tulajdonában lévő sütőipari gépekre, berendezésekre 2005. január 15-én elővásárlási jogot keletkeztető szerződést kötött az I. szlovák társasággal, mely ekkor a cég 90 %-os üzletrész tulajdonosa volt. A szlovák cég 50.000.000 forint + áfa értékben kívánta megvásárolni a gépeket és berendezéseket. A felszámoló pár hónapi üzemelés után a termelést leállította, az A. Kft. tulajdonát képező gépeket az udvaron, szabadon sorsukra hagyta. A tulajdonos a kár enyhítése végett kénytelen volt azokat 3.000.000 forintért értékesíteni.

16.540.000 forint kár az I. céget, mint lehetséges vásárlót érte. A szlovákiai befektető a közvetlen irányítást biztosító befolyást jelentő 90 %-os üzletrész megszerzése után további befektetést kívánt eszközölni. A megjelölt összeg a Magyarországon történt piackutatás, felmérés, szakértők igénybevétele, banki hitelügyintézésnek, az ügyvezető utazási, bérjellegű és egyéb készkiadásainak költségeit és különböző díjakat, költségeket (pl. bejegyzési költség, illeték, ügyvédi munkadíj) foglal magában.

42.586.457 forint kár az az elmaradt haszon, mely a jogellenesen elrendelt felszámolás miatt nem folyt be a V. Kft -hez. A társaság a felszámolás elrendelése előtt évi 75.000.000 forint árbevételért ért el. Az ugyanilyen nagyságú és hasonló termékszerkezetet előállító vállalkozások haszonkulcsa legkevesebb 7 %, így az elmaradt haszon egyrészt 5.250.000 forintot tesz ki, másrészt a szlovák cég 2005. január 15. napjától létrejövő tagsága után 5 %-os forgalomnövekedéssel és évi 11 %-os haszonkulccsal számolva az elmaradt haszon 37.336.457 forintban határozható meg.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, perköltség igénnyel nem élt. Rámutatott arra, hogy a bírósági jogkörben okozott kártérítés jogalapja akkor állapítható meg, ha a kártérítés általános (Ptk. 339. § (1) bekezdés) és különös (Ptk. 349. § (1) bekezdés) feltételei is fennállnak. Az a tény, hogy a bíróság határozata utóbb jogszabálysértőnek bizonyul, egymagában nem alapozza meg a kártérítési felelősség megállapítását. A jogalkalmazói tévedést a bírói gyakorlat akkor minősíti felróhatónak, ha az alkalmazott rosszhiszeműen, szándékosan, vagy súlyosan gondatlanul határozott, intézkedett vagy mulasztott. A téves jogértelmezés akkor felróható, ha nyilvánvalóan is kirívóan jogsértő. Álláspontja szerint e feltételek az alperes egyik eljárása tekintetében sem állnak fenn.

A cégeljárásban a cégbíróság a társaság bejelentése alapján szerzett tudomást arról a perről, melyre tekintettel a változásbejegyzési eljárásokat felfüggesztette. Az 1999. október 5-én érkezett beadványban maga a cég kérte az eljárás felfüggesztését a Legfelsőbb Bíróság üzletrészek tulajdonlása kérdésében hozandó jogerős döntéséig. Valamennyi felfüggesztő határozat kézbesítése szabályszerű volt, a végzések ellen senki sem fellebbezett. A bíróság a Pp. 155. § (3) bekezdésében foglalt a lehetőséggel élve döntött később a változások bejegyzéséről, mely döntését a Pp. értelmében nem köteles megindokolni.

A felszámolási eljárásban nem vitásan a másodfokú határozat - amit a bírósági jogkörben okozott kártérítés iránti perben eljáró bíróság nem bírálhat felül - eljárási szabálysértést állapított meg az alperes terhére, mely abban nyilvánult meg, hogy az adós részére a bírósági felhívások (kivéve az eljárás megindítására irányuló kérelemről való értesítést) szabályszerű kézbesítése nem történt meg. Ehhez képest a bíróság az adós mulasztásának jogkövetkezményeit (a fizetéseképtelenség vétele) törvénysértően alkalmazta és rendelte el a felszámolást. A felszámolást elrendelő végzés kézbesítése sem történt meg szabályszerűen, ily módon a jogerősítése és közzététele sem volt a jogszabályoknak megfelelő. Az elsőfokú bíróság tévesen minősítette a perújítási kérelem elnevezésű beadványt általa elbírálnak. Az alperes védekezése szerint az 1997. évi CXLV. törvény (Ctv.) rendelkezéseinek értelmezése - a cégbírósághoz bejelentett, de még be nem jegyzett változás figyelembevétele, hatályosulása körében - nem volt egységes a gyakorlatban. A bíróság a felszámolási eljárásban a közhiteles cégnyilvántartás adataira támaszkodva állapította meg, kit kell az adós cég képviselőjének tekinteni. A közhiteles cégnyilvántartás szerint az adós cég bejegyzett ügyvezetője **B. L.** volt. A Ctv. 10. § (1) és (3) bekezdéséből következően a cég bíróságokkal és egyéb hatóságokkal szemben nem hivatkozhat arra, hogy a cégjegyzékbe bejegyzett valamely adat nem felel meg a valóságnak és a cégjegyzékbe bejegyzett adat változására csak akkor hivatkozhat, ha azt a cégjegyzékbe már bejegyezték. A bíróság nem tekinthető a Ctv. 10. § (1) bekezdésében hivatkozott harmadik személynek, akivel szemben okirati bizonyításnak van helye. Ebből az is következik, hogy ha a cég tagjainak, illetve tulajdonosainak mulasztása miatt, vagy a köztük fennálló jogvitára tekintettel a hatályos cégjegyzéki adatokban a bejegyzett ügyvezető megbízatásának megszűnte nem tükröződik, illetve az új ügyvezető megválasztását a cégjegyzékbe nem jegyezték be, e tényekre a cég a bírósággal szemben nem hivatkozhat. Ha a cég tagjai és volt tagjai között olyan el nem bírált

jogvita van, amely a cég képviseletére is kihat, ennek következményeit a cég, illetve annak tagjai viselik. Az alperes álláspontja szerint a másodfokú bíróság által megállapított eljárási szabályszegés önmagában nem alapozza meg a kártérítési felelősséget, annak bizonyítása is szükséges, hogy az eljárási szabályszegéssel okozati összefüggésben a felperesnek kára keletkezett. A bíróság által adható 30 napos fizetési haladéknál jóval hosszabb idő állt az adós rendelkezésére a tartozás kifizetésére, és mivel a teljes tartozását nem fizette meg, fizetéseképtelensége az azt megállapító határozat meghozatalakor is fennállt. A felperes nem adta elő azokat a tényeket és bizonyítékokat, amelyekből megállapítható lenne, hogy az adós fizetéseképtelenségét az eljárási szabálysértés hiányában nem lehetett volna megállapítani. Ezt a 2005. május 2-án kelt hitelezői nyilatkozat nem bizonyítja, mert nem állapítható meg, hogy a hitelező tartozását az adós mikor egyenlítette ki és ez eredményezhette-e a felszámolási eljárás megszüntetését akkor, ha az adós erre szabályszerű kézbesítések esetén hivatkozni tudott volna. Az alperes álláspontja szerint tehát a felszámolás elrendelésére jogszerűen került sor, mert a végzés meghozatalakor az adós fizetéseképtelen volt, nem igazolta, hogy a teljes tőke és kamattartozását megfizette. Ha a 2004. december 9-én kelt és december 22-én kézbesített felhívás alapján a végzés meghozataláig a tartozását megfizette volna, a felszámolásának elrendelésére nem került volna sor. Az alperes rámutatott arra is, hogy a másodfokú határozatban az ítélet tábla nem foglalt állást arról, jogosult volt-e az eljárás során a cégjegyzékbe bejegyzett ügyvezető a képviseletre. Az alperes arra is felhívta a figyelmet, hogy a felszámolást elrendelő végzés jogerőre emelkedés után a felszámolás felfüggesztésére jogszabályi lehetőség nem volt, az elsőfokú bíróság a saját határozatához ugyanis kötve van. A felszámolást elrendelő végzés közzétételéről a 2005. április 12-i végzéssel rendelkezett, közzététel a Céglönlönyben megtörtént. Az adós csak a 2005. május 3-án érkezett beadványában jelentette be, hogy a hitelezőnek ki nem egyenlített követelése nincs. A felszámoló eljárásával kapcsolatosan az alperes azzal védekezett, hogy a felszámoló esetleges mulasztása miatt a bíróságot felelősség nem terheli. A felszámolás kezdő időpontját követő egy éven belül és az eljárás megszüntetéséig a felszámolót nem terhelte sem közbenső, sem zárómérleg készítési kötelezettség, ezért a bíróság nem hívhatta fel azok benyújtására. A felszámolási eljárás megszüntetését követően pedig a bíróság kifejezett jogszabályi rendelkezés, illetve erre vonatkozó bírói gyakorlat hiányában jogszerűen nem hívhatta volna fel a felszámolót arra, hogy az adós vagyonával számoljon el, illetve azt adja át az adós képviselőjének. Mivel az eljárás megszűnt, a felszámolási eljárásban lehetséges jogvédelmi eszköz (kifogás) már nem vehető figyelembe, a felszámolóval szembeni esetleges igényeket csak a felszámoló kártérítési felelőssége alapján lehet érvényesíteni.

Az alperes nem csupán a jogellenes magatartást, de az okozati összefüggést és a kár felmerültét, összecszerűségét is vitatta.

Az elsőfokú bíróság közbenső- és részítéletével megállapította, hogy a 2006. augusztus 12-én kelt engedményezési megállapodás alapján érvényesített, a V. Kft. felszámolási eljárással felmerült kárigénye; a 2006. augusztus 12. napján megkötött engedményezési megállapodás alapján az A. Kft. 14.476.613 forint tőke és

járulékai, valamint felperes neve 16.358.356 forint tőke és járulékai tagi hitel vagyon kárigénye vonatkozásában az alperes felelőssége 20 % mértékben áll fenn. Ezt meghaladóan a felperes vagyoni és nem vagyoni kárigényét elutasította.

Az ítélet indokolásában kifejtette, hogy a cégbíróság a Ctv. szabályait betartva járt el, helyesen alkalmazta a Polgári perrendtartás eljárásjogi szabályait, és megfelelően intézkedett, amikor a társhatóságot rendszeresen megkereste, ezért nem követett el jogellenes magatartást, nem terheli mulasztás sem. Az eljárása a felszámolási eljárás megszüntetése után is megfelelt a jogszabályoknak. A felszámoló bíróság ezzel szemben a mulasztásával kirívóan súlyos jogalkalmazási tévedést követett el, melyhez szoros ok-okozati összefüggéssel kapcsolódik a felszámolási eljárás megindítása és a felszámoló közel egy éves tevékenysége. A Fővárosi Ítéltábla hatályon kívül helyező végzése részletezi azokat a mulasztásokat, illetőleg magatartásokat, amelyek jogalkalmazási tévedésnek minősülnek. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felszámolási eljárásban az adós a cég, a bíróság illetékességét is a cég székhelye alapozza meg és a bíróság az iratokat a bejegyzett székhelyre, azonban a törvényes képviselőnek köteles megküldeni. A kézbesítést illetően egységes a bírósági gyakorlat, a székhelyre történő kézbesítés körében jogértelmezési vita sem alakult ki. Ha az alperes számára az adós törvényes képviselete kétségesnek mutatkozott, az ítéltábla döntésében kifejtettek szerint felhívhatta volna a képviseleti jogosultság igazolására a törvényes képviselőként jelentkező személyt, illetőleg beszerezhetette volna a cégiratokat. Ennek elmulasztás vezetett a felszámolás jogszerűtlen elrendeléséhez. Az elsőfokú bíróság úgy értékelte, hogy a konkrét esetben a felszámolási eljárás megszüntetése a felszámolás befejezésének módja. A felszámoló köteles teljesíteni a Cstv. 52. § (1) bekezdésében foglalt kötelezettségeket, a bíróságnak pedig erre szükség esetén fel kell hívnia, a felhívás elmulasztása megalapozza a kárfelelősséget.

Az okozati összefüggés és a kár vonatkozásában az elsőfokú bíróság abból indult ki, hogy a jogszerűtlen felszámolási eljárás során elszenvedett károk kizárólag a felszámolással érintett gazdasági társaságnál következhetnek be. Ezért nem tartotta érvényesíthetőnek - a tagi kölcsönrel kapcsolatos kárt kivéve - a felperes, mint tulajdonos és ügyvéd által igényelt nem vagyoni kárt, és az A. Kft. valamint az I. vagyoni kárát sem. Az ok-okozati összefüggés hiánya miatt utasította el azokat a károkat, amelyeket a felperes a felszámoló által kifejtett tevékenységgel kapcsolatosan terjesztett elő. A felperes tagi kölcsön keretszerződéshez kapcsolódó kárait pedig azért nem tartotta alaposnak, mert e költségek egy része az adóssal szemben megindított újabb felszámolási eljárásban merült fel és a költségek, díjak a kárenyhítési, kármegelőzési kötelezettség körében a társaságot terheltek. Alaptalannak ítélte a nem teljesített szállítói és közüzemi követelésekkel kapcsolatos kártérítési igényt is. A jogellenesen elrendelt felszámolási eljárással, valamint a felszámolás befejezése során elmulasztott intézkedésekkel felmerült kárigények közül csak az adós cég kárigényét és a felszámolási eljárásban előterjesztett kifogások alapján befogadott tagi kölcsönökkel kapcsolatos igényeket tartotta az alperes tevékenységével, mulasztásával összefüggésben állónak. Azonban úgy ítélte meg, hogy a kár összegének megállapítása érdekében további kiterjedt bizonyítás szükséges és célszerűnek mutatkozik e körben a felszámolás

során keletkezett iratok beszerzése, valamint a Pp. 164. §-a alapján a felperest további bizonyítás is terheli. Nem látott lehetőséget a felszámoló és az alperes felelősségét illetően a Ptk. 344. § (1) bekezdésének alkalmazására és nem osztotta azt a felperesi álláspontot, miszerint a felszámolás során beállt minden kárért az alperes felel. Álláspontja szerint a felszámolás során a felszámoló bíróságot és a tőle függetlenül eljáró felszámolót is önálló kötelezettségek terhelik. Az alperes „magatartásának felróhatósági arányát” 20 %-ban állapította meg. Arra tekintettel hozott közbenső ítéletet, hogy a kár mértékének megállapításához további bizonyítási eljárást kell lefolytatni. A perköltség viseléséről való rendelkezést azzal mellőzte, hogy majd az eljárást befejező határozatban dönt.

A fellebbezésében a felperes az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, az alperes kereset szerinti marasztalását vagy legalább a kártérítési felelősségének 100 %-ban való megállapítását és a perköltség megfizetésére kötelezését kérte, továbbá a Pp. 231. §-ának alkalmazását. Álláspontja szerint tévedett az elsőfokú bíróság, amikor arra az álláspontra helyezkedett, hogy csupán a felperes személyes követelése (az általa biztosított tagi hitel) vonatkozásában marasztalható az alperes. Tévedett akkor is, amikor az alperes felelősségének mértékét csupán 20 %-ban állapította meg és ebből következően károkozóknak szinte kizárólagosan a felszámolót tekintette. Az álláspontja szerint az alperes gyakorlatilag minden felelősséget átvett a felszámolótól amikor a felszámolás megszüntetésekor, illetve az egy év leteltekor nem követelte meg az elszámolások benyújtását. Közös károkozásról nem lehet beszélni, és kármegosztásnak sem lehet helye. A per jelenlegi szakaszában nincs is adat arra, hogy a felszámoló kártérítési felelősséggel tartozna és annak mértéke milyen lenne. E körben a bizonyítási teher az alperesen volt. Az alperes azonban a felszámoló tevékenységét nem tartotta törvénysértőnek, ennél fogva a részéről bizonyítás sem történt. Az elsőfokú bíróság nem adta indokát, hogy miért 20 %-ban jelölte meg a „kárarányt”. A törvénysértő állapotot kizárólag az alperes idézte elő, így mindazokat a károkat, amelyek ezzel vannak összefüggésben, meg kell térítenie.

Az elkésett alperesi fellebbezést a Fővárosi Ítéltábla az 5.Pf.20.293/2010/2-I. számú végzéssel elutasította.

Az alperes a csatlakozó fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú közbenső- és részítelet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását, másodlagosan az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a kereset teljes egészében elbírálható volt, ezért a Pp. 213. § (2) bekezdése alapján részítelet meghozatalának nem volt helye és a Pp. 213. § (3) bekezdésében írt feltétel hiányában közbenső ítélet hozatalára sem kerülhetett volna sor. A megállapított tényállás hiányos, mert nem derül ki belőle, hogy a tagi hitelt nyújtók az igényüket érvényesítették-e a V. Kft-vel szemben, ha igen, mikor és milyen eredménnyel, és az sem tűnik ki, hogy a tagi hitelekkel kapcsolatos igény érvényesítése kizárt lenne a társasággal szemben. A tagi hitelek vonatkozásában a V. Kft. és az A. Kft., valamint a felperes között szerződéses jogviszony jött létre, az ebből eredő igényt a

hitelt nyújtók e jogviszony keretén belül érvényesíthetik. Amennyiben pedig az adós anyagi helyzete a követelés kielégítését lehetetlenné tette, az alperessel szemben eredményesen nem érvényesíthető kártérítési igény, mivel a felperes követelése az alperes magatartásától függetlenül sem térült volna meg. Az alperes emellett - az elsőfokú eljárás során tett nyilatkozatait is fenntartva - a csatlakozó fellebbezésében azzal érvelt, hogy nem valósult meg olyan jogellenes magatartás, illetőleg kézbesítéssel kapcsolatos mulasztás, amely kirívó jogalkalmazási tévedés, és megalapozhatná a kártérítési felelősségét. Rámutatott arra, hogy amennyiben a felperes számára a változásbejegyzéssel kapcsolatos eljárás felfüggesztése sérelmes lett volna, az azt elrendelő végzés ellen jogorvoslattal élhetett volna. A V. Kft. képviselőjére jogosult személyre vonatkozó adatokat a cégnyilvántartás azért nem a valóságnak megfelelően tartalmazta, mert éppen a felperes által előterjesztett kérelem folytán a tényleges helyzetnek megfelelő változásbejegyzés iránti eljárás felfüggesztés alatt állt. A Fővárosi Ítéltábla végzése nem tartalmaz olyan megállapítást, miszerint a felszámolás elrendelése azért történt jogszabálysértő módon, mert a bíróság a határozatait olyan személy részére kézbesítette, aki az eljárásban nem volt a felszámolás alá kerülő cég képviselőjének tekinthető. Az alperes kiemelte, hogy a bíróság a hitelező elállása folytán a felszámolási eljárást és nem magát a felszámolást szüntette meg. Az elsőfokú bíróság döntésének alapjául felhívott Cstv. 52. § (1) bekezdése a felszámolást érdemben befejező határozatok esetében alkalmazandó. A felperesnek lehetősége lett volna arra, hogy a felszámolást megszüntető végzés ellen - a hiányolt rendelkezések elmaradása miatt - fellebbezéssel éljen, így az általa állított károsodása a jogorvoslati eljárás során (jogi álláspontjának helyessége esetén) orvoslást nyert volna. A felperes azonban nem élt a rendes jogorvoslat lehetőségével, ezért az alperes kártérítési felelőssége ennek folytán is kizárt.

A fellebbezési ellenkérelmében az alperes helytálló jogi indokai alapján az elsőfokú ítélet keresetet elutasító rendelkezésének helybenhagyását kérte.

A felperes a csatlakozó fellebbezéssel szembeni ellenkérelmében arra hivatkozott, hogy az elkésztésként elutasított fellebbezés csatlakozó fellebbezésként nem terjeszthető elő.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság közbenső- és részítéletét teljes terjedelemben vizsgálta felül, mert annak a fellebbezés és a csatlakozó fellebbezés folytán első fokon jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt (Pp. 228. § (4) bekezdés).

A felperes fellebbezése alaptalan, az alperes csatlakozó fellebbezése alapos.

Az alperes az elutasított fellebbezést a Pp. 244. § (1) bekezdése alapján csatlakozó fellebbezésként előterjeszthette. A csatlakozó fellebbezés lényege, hogy a félnek lehetőséget biztosít a fellebbező ellenfélre nézve előnyös, de rá nézve sérelmes ítéleti rendelkezések vitatására. A kellő időben benyújtott csatlakozó fellebbezésnek a megtámadott ítélet jogerőre emelkedésére - a fellebbezéssel azonos módon -

halasztó hatálya van. A csatlakozó fellebbezés előterjesztésének eljárásjogi korlátja csak az, hogy amennyiben a fellebbezés a per főtárgyát nem érinti, a per főtárgyára vonatkozóan csatlakozó fellebbezés sem terjeszthető elő.

Az alperes csatlakozó fellebbezésében foglaltakra tekintettel elsődlegesen arról kellett dönten, hogy szükség lehet-e az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére a Pp. 252. § (2) bekezdése alapján. Az alperes arra hivatkozással kérte a hatályon kívül helyezést, hogy a Pp. 213. § (2) és (3) bekezdésében foglalt feltételek hiányában nem volt helye sem részítélet, sem közbenső ítélet hozatalának. Az ítélőtábla azt állapította meg, hogy nincs ok az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére, mert a hatályon kívül helyezés két konjunktív feltétele - egyrészt az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértése, másrészt, hogy emiatt szükséges a tárgyalás megismétlése, illetőleg kiegészítése - közül az egyik hiányzik, ugyanis a per érdemi elbírálásához szükséges adatok rendelkezésre állnak.

A Fővárosi Ítélőtábla az elsőfokú bíróság által megállapított releváns tényállásból mellőzi az elsőfokú ítélet 4. oldal 2., 6. és 8. bekezdésében foglaltakat, mert a felszámoló eljárása az alperessel szembeni igény szempontjából irreleváns és az itt megállapított tényállás nem is bizonyított. A mellőzött megállapítások kizárólag a felperes állításain alapulhattak, az eljárásban részt nem vett felszámoló arra nyilatkozatot nem tehetett. Az ítélet indokolása szerint maga az elsőfokú bíróság is további bizonyítást tartott szükségesnek.

Az ügy érdemét illetően az elsőfokú bíróság a releváns tényállást helyesen állapította meg, a Fővárosi Ítélőtábla a döntésével és indokaival azonban csak részben értett egyet.

Az ítélőtáblának abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy helytállóan állapította-e meg az alperes felelősségét a közbenső ítéletével az elsőfokú bíróság. A rendelkezésre álló peradatok szerint a felperes keresetének ténybeli alapja az volt, hogy a felszámolást elrendelő végzés meghozatalától az eljárás megszüntetéséig tényleges felszámolási eljárás folyt a V. Kft.-vel szemben, a felszámolást elrendelő végzés elleni fellebbezés nem volt alkalmas ennek megakadályozására. A felperes hivatkozott az ítélőtábla másodfokú végzésére, melynek releváns indoka, hogy a felszámolási eljárás során a bíróság nem az adós székhelyére rendelte el a kézbesítést. Az ítélőtábla a hatályon kívül helyező végzésben azt az utasítást adta az elsőfokú bíróságnak, hogy az iratokat az adós székhelyére kell kézbesíteni és szükség szerint - ha a hitelező a kérelmét nem vonja vissza - tisztázni kell ki jogosult az adós képviselőjére. Ebből kiindulva kellett eldönteni, lehet-e önmagában releváns jogi oka az ítélőtábla által megállapított eljárási szabálysértés annak, hogy a felszámolási eljárás ténylegesen folyt.

A Ptk. 349. § (1), (3) bekezdésén alapuló kártérítési felelősség megállapításához a speciális feltételek mellett a Ptk. 339. § (1) bekezdésében meghatározott konjunktív feltételek fennállása szükséges. Az utóbbi feltételek között szereplő okozati

összefüggés előadása és bizonyítása is a felperes kötelessége volt. Itt jegyzi meg az ítéltábla, hogy a felperes ehhez képest megjelölte a súlyos jogsértéseket és a kárait, azt azonban nem fejtette ki, hogy a kettőt milyen tények kapcsolják össze, miként áll fenn az okozati összefüggés a jogellenes magatartás és a kár bekövetkezése között. Az ítéltábla ezért ebben a körben a rendelkezésre álló peradatokból indult ki.

Önmagában az, hogy a kézbesítés szabálytalanul történt, a következők miatt nem okozta a felszámolás tényleges lefolytatását. A felszámolási eljárásban olyan határozatok kézbesítésére volt szükség, melyekre az adósnak nyilatkozatot kellett tennie, a hallgatás a felszámolás elrendeléséhez vezetett. A V. Kft. azonban nem volt abban a helyzetben, hogy lett volna olyan törvényes képviselője, aki ezeket a nyilatkozatokat meg tudta volna tenni. Tény, hogy változásbejegyzési eljárások indultak, de a cégbíróság ezeket az eljárásokat - amelyekben a Ctv. 11. § (2) bekezdésében foglaltakra tekintettel csak neki volt hatásköre eljárni - felfüggesztette. Ahogyan azt az elsőfokú bíróság is helytállóan megállapította, a cégbíróság nem követett el jogszabálysértést az eljárása során. A Ctv. 30. § (2) bekezdése szerint a vezető tisztségviselőket érintő változás a cégjegyzékbe történő bejegyzéssel, de a változás időpontjára visszamenőlegesen válik hatályossá. Ebből következően harmadik személyek vonatkozásában (ilyen a felszámolási eljárást folytató bíróság is) csak annak a ténynek volt hatálya, ami a cégjegyzékbe be volt jegyezve. A bekövetkezett változások csak befelé a társaság vonatkozásában, a társaság és a tagok viszonyában, valamint a cégbíróság irányában hatályosak azonnal. A cégbíróság a változásbejegyzés iránti kérelmeket a felszámolási eljárás megszüntetése után, 2006. július 18-át követően intézte el. A felszámolási eljárás idején, azaz amikor a bírósági végzésekre az adós képviselőjében nyilatkozatot kellett tenni, nem került bejegyzésre a cégjegyzékbe ügyvezetőként más, mint **B. L.** A felszámolási eljárást folytató bíróságnak nem volt hatásköre és nem is tudta eldönteni, hogy ki más az adós képviselője. Ezt maga a társaság is alátámasztotta a felszámolási eljárásban előterjesztett 2005. május 18-án kelt beadványában, amikor előadta: „az elbírálatlan változásbejegyzések miatt tulajdonképpen kétséges, hogy a cég jelenlegi tulajdonosi köre kikre korlátozódik, illetve kik azok, akik a cég képviselőjére és ügyintézésre jogosult személyként szerepelnek”. Abban az esetben, ha a társaságon belül maguk között a tagok között is vitás az ügyvezető személye, nem lehet elvárni kívülről harmadik személytől, hogy mást tekintsen ügyvezetőnek, mint aki a közhiteles cégnyilvántartásban ügyvezetőként be van jegyezve. A cég belső ügye és a következményeit is neki kell viselnie, ha olyan helyzet áll fenn, mint a perbeli, ahol nem sikerült megoldani az 1999. és 2005. április közötti időszakban azt, hogy más személy legyen bejegyezve a társaság ügyvezetőjeként.

Amennyiben nem történik meg a másodfokú bíróság által megállapított lényeges eljárási szabálysértés a felszámolási eljárásban (azaz a cég cégjegyzékbe bejegyzett székhelyére történik a kézbesítés), akkor sem lett volna olyan személy, aki az adós képviselőjében meg tudta volna tenni a felszámolás elrendelésének elkerüléséhez szükséges jognyilatkozatot. **B. L.** bejegyzett ügyvezető ugyanis

kijelentette, hogy nyilatkozatot nem tud tenni, a cég tevékenységéről ismeretei nincsenek, más személyt pedig nem lehetett az adós törvényes képviselőjének tekinteni. Ezért nem lehet megalapozottan megállapítani, hogy a cég székhelyére történő szabályszerű kézbesítés esetén is nem ugyanaz a helyzet állt volna elő.

Az a hitelező, aki a felszámolást kérte, csak a felszámolás elrendelését követően nyilatkozott arról, miszerint nincs az adósnek olyan tartozása, mely okot adhat a felszámolására. Az ítélőtábla vizsgálta, hogy a hitelező ezen utólagos nyilatkozata eredményezhette-e a felszámolási eljárás megszüntetését. E körben a következőkre tekintettel azt kellett megállapítani, hogy az eljáró bíróságot nem terheli mulasztás. Tény, hogy a hitelezőnek a felszámolást elrendelő végzés kézbesítése szabályszerűen megtörtént, a fellebbezésre nyitva álló határidő 2005. március 16-án lejárt. A hitelező nem fellebbezett, az a nyilatkozat pedig, melyben kijelenti, hogy az adóssal szemben ki nem egyenlített követelése nincs és a felszámolási eljárást megszüntetni kéri, 2005. május 2-án kelt és az adós 2005. május 3-án érkeztetett beadványának mellékleteként került benyújtásra a bírósághoz. Addigra azonban már megszületett a 2005. február 3-i fizetéseképtelenséget megállapító és felszámolást elrendelő végzés. A bíróság a nyilatkozat alapján a már elrendelt felszámolást saját maga nem szüntethette meg (BH 1995.542.). Ezt a jogkövetkezményt csak a másodfokú bíróság vonhatta volna le, ha a felszámolást elrendelő végzés ellen a hitelező részéről fellebbezés is érkezik. A másodfokú bíróság azonban a felszámolási eljárást nem szüntette, hatályon kívül helyező végzést hozott. E körben sem lehet tehát azt megállapítani, hogy a szabályszerű kézbesítés (az eljárási szabálysértés hiánya) képes lett volna megakadályozni a felszámolási eljárást.

A Fővárosi Ítélőtábla álláspontja mindezek alapján az, hogy az okozati összefüggés hiányában az alperes kártérítési felelőssége nem állapítható meg. Megjegyzi, hogy a felperes kárigényét a kár bizonyítottságának hiánya miatt is el kellett volna utasítani a következők miatt.

A tagi kölcsön szerződésen alapuló követelés. A kölcsönszerződés a két fél között alapoz meg teljesítés iránti igényt. Nem kizárt, hogy e szerződéses követelés átalakuljon harmadik személlyel szembeni kárigénnyé, de csak akkor, ha bizonyított, hogy a szerződő partner (az adós) kész és képes volt a tagi kölcsön visszafizetésére, abban kizárólag az alperes jogellenes magatartása akadályozta meg. A V. Kft. e készségét és képességét a feltárt peradatok nem támasztják alá. Már a tagi kölcsön ténye is arra utal, hogy saját vagyonából a társaság nem tudja biztosítani a működési költségeit. A V. Kft.-nek fizetési nehézségei voltak, melyet a hitelező által a felszámolási eljárás irataihoz becsatolt 2004. május 11-i egyezségi ajánlat támaszt alá. A társaság a hitelező mintegy 700.000 forint összegű követelését sem volt képes - még a vállalt 100.000 forint összegű részletekben sem - teljesíteni. A felszámolási eljárás elrendelését követően további hitelezők is igénybejelentéssel éltek. Ehhez képest nem állítható, hogy a társaság kész és képes volt a tagi kölcsönt visszafizetni. Az ítélőtábla utal arra is, hogy a felszámoló nem ismerte el a tagi kölcsön címen előterjesztett hitelezői igényt, csupán

nyilvántartásba vette. A hitelezői igény megalapozottságáról a bíróság volt jogosult dönteni.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint érvényesíthetőnek tartott elmaradt haszon vonatkozásában az ítéletábra arra mutat rá, hogy az összecszerűség és a haszonkulcs mértéke kizárólag felperesi előadás volt, mellyel kapcsolatban bizonyíték nem áll rendelkezésre.

A Fővárosi Ítéletábra az elsőfokú bíróság keresetet elutasító döntésével és lényegében annak indokaival is egyetértett. Kiegészítő jelleggel az alábbiakat emeli ki.

A nem vagyoni kártérítés csak személyiségi jogsértés bizonyítottsága esetén érvényesíthető igény. A perbeli esetben a személyiségi jogsértés a jóhírnév sérelme lehetett. Az alperes azonban saját maga olyan magatartást nem tanúsított, mellyel a felperes jóhírnevét sértette. A személyiségi jogot sértő magatartás nem azonosítható az alperes eljárásának hatásával, márpedig a felperes szerint ez a hatás volt jogsértő.

Azok a kárigények, melyeket a felperes a felszámoló tevékenységére vezet vissza, az alperessel szemben azért sem lehetnek alaposak, mert hiányzik az alperes károkozó mivolta. A Cstv. 54. §-a alapján e károk a felszámolóval szemben érvényesíthetők. A bíróságot a felszámoló jogellenes magatartásáért felelősség nem terheli. Az iratok elhelyezésével kapcsolatos költség felmerülte egyebekben nem bizonyított, mint ahogyan az sem, hogy a munkavállaló követelése alaptalan volt. Nem került bizonyításra, hogy a társaság elleni peresített és egyéb követelések a felszámoló jogellenes tevékenysége miatt keletkeztek, és hogy a társaság vagyona csökkent, a kár bekövetkezett.

A tagi kölcsön keretszerződéshez kapcsolódó igény a társasággal szemben érvényesíthető. E szerződés és az azon alapuló társasági tartozás az állítólagos alperesi károkozó magatartást követően keletkezett. A felperes maga sem állította, hogy a költség a társaság kára lenne, nem is lehet az, hiszen mindeddig semmit nem fizetett vissza a társaság a kölcsönből.

Az A. Kft. maga döntött úgy, hogy a gépeket 3.000.000 forintért eladja. Ha a bekövetkezett kárának az alapja az, hogy a gépek megrongálódtak a felszámolási eljárás alatt, akkor ezt a tényt és a károkozó személyét is bizonyítani kellett volna. E körben azonban még tényállítás sem volt.

A szlovák cég költségeivel kapcsolatos kártérítési igényt illetően nem volt bizonyíték arra, hogy az állítólagos jogellenes alperesi magatartás hiányában e költségek megtérültek volna a cég számára.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a felperes keresetét teljesen elutasította.

Az alperes perköltségigényt nem terjesztett elő, a pervesztes felperes a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt kereseti és fellebbezési illetéket, valamint az alperes illetékmentessége folytán le nem rótt csatlakozó fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján köteles az államnak külön felhívásra megfizetni.

Budapest, 2010. június 22.

. Czukorné dr. Farsang Judit s.k.
a tanács elnöke

Dr. Magosi Szilvia s.k.
előadó bíró

Világhyéné dr. Böcskei Terézia s.k.
bíró

A kiadmány hiteléül: